

LIIKUNTATOIMEN STRATEGIA SEKÄ TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA

LIIKUNTALAUTAKUNTA

Liite 1, osio 5

Tilivelvollinen viranhaltija:	Liikuntajohtaja Arto Sinkkonen
-------------------------------	--------------------------------

STRATEGINEN KEHYS

Toiminta-ajatus:	Innostamme turkulaiset liikkumaan. Takaamme monipuoliset liikunta-mahdollisuudet ja rakennamme urheilumyönteistä ilmapiiriä. Liikunta antaa elämyksiä ja hyvinvointia kaupunkilaisen jokaiseen päivään.
Visio:	Turkulaiset liikkuvat ilosta ja nauttivat hyvästä olosta – Turku on hyvin-vointiliikunnan ja seurayhteistyön kansainvälinen edelläkävijä.

Ryhmiens välisen sopimuksen keskeisiä haasteita hallintokunnalle:	
Asukkaiden hyvinvointi – Ennaltaehkäisevä työ	<ul style="list-style-type: none"> • Lasten ja nuorten kasvun tukeminen • Työkkäisten terveyden edistäminen ja kansansairauksien ehkäisy • Aktiivisen kansalaisuuden turvaaminen ikääntyville – yksinäisyyden ja sitä kautta sairastuvuden ehkäiseminen
Vetovoimaisuus ja kilpailukyky	<ul style="list-style-type: none"> • Monipuoliset liikuntaolosuhteet • Kansainväiset mitat täyttävät urheiluareenat • Liikuntakulttuurin esiintuominen osana kaupunkikulttuuria • Osallistuminen kulttuuripääkaupunkiuoteen tavoitteena turkulaisten liikunnallisen elämän-tavan lisääminen
Resurssien tasapainoinen ohjaus	<ul style="list-style-type: none"> • Miten ennaltaehkäisevä toiminta saa sille kuuluvat resurssit ja tuen nykyisissä taloudellisissa olosuhteissa • Yksityisen ja julkisen palvelutuotannon työnjoon selkiytäminen liikuntapalveluissa

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Tärkeimmät lainsäädännön, kansallisten kehittämisohjelmien ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset:	Valtio on lisännyt seuratyön toiminnan ja laadun kehittämiseen suoraan tukea, joka saattaa lisätä tarvetta myös kunnan tarjoamaan suoraan tukeen.
---	---

TAVOITTEET

Ryhmiens välisestä sopimuksesta tai laadituista ohjelmista johtetut hallintokunnan toiminnalliset tavoitteet taloussuunnitelmaikaudelle:	
Lapset ja nuoret	<ul style="list-style-type: none"> • Terveellisen elämäntavan omaksuminen • Osallistaminen sekä itseohjautuvan ja omaehtoisen liikunnan lisääminen • Liikuntapuodkaiden (drop out) vähentäminen • Urheiluseuratoiminnan tukeminen ja merkityksen vahvistaminen
Työikäiset	<ul style="list-style-type: none"> • Perhe-elämän ja liikunnan yhdistäminen • Työantajan roolin korostaminen liikuntaan kannustajana • Ohjataan työelämästä syrjäytyneitä liikunnalliseen elämäntapaan
Seniorit	<ul style="list-style-type: none"> • Senioriväestön liikunta-aktiivisuuden lisääminen • Fyysisen ja sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitäminen • Liikuntapaikkojen esteettömyys
Liikuntaympäristö	<ul style="list-style-type: none"> • Senioreiden ja erityisryhmien kuntosaliosuhteiden parantaminen • Koulujen pihat lähiiliikuntapaikoiksi

	<ul style="list-style-type: none"> • Palloiluhallin rakentaminen • Kaupunkiin lisää kevyen liikenteen väylää • Liikuntapaikkojen energiatehokas ylläpito ja rakentaminen
Viestintää	<ul style="list-style-type: none"> • Kohderyhmäviestintää • Vuorovaikuttiset verkkopalvelut • Lisäresursseja markkinointiin ja viestintään

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Toteutumat				Ta	Taloussuunnitelman tavoitteet		
	2006	2007	2008	2009		2010	2011	2012
Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvat % :a 20 – 54 v. asukkaista (ATH)					Mit-taami-nen aloite-taan	0,25 % kasvu ed.vuot een	0,25 % kasvu ed.vuot een	
Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvat % :a 55 – 74 v. asukkaista (ATH)					Mit-taami-nen aloite-taan	0,25 % kasvu ed.vuot een	0,25 % kasvu ed.vuot een	
Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvat % :a 75+ asukkaista (ATH)					Mit-taami-nen aloite-taan	0,25 % kasvu ed.vuot een	0,25 % kasvu ed.vuot een	
Nuoret 8 -9 lk. liikunta-aktiivisuus					Mit-taami-nen aloite-taan	0,25 % kasvu ed.vuot een	0,25 % kasvu ed.vuot een	
Asukkaiden tyytyväisyys asuinalueensa liikunta-ympäristöön, melko ja erittäin tyytyväiset (kaupunkipalvelututkimus, LiikuntaVertti)	77,7 %	75,35%	83,0 %	80%	80%	80%	80%	
Asiakastyytyväisyys sisäliikuntatiloihin yhteensä (asiakaskysely, asteikko 1-5, LiikuntaVertti)	3,94	3,94	3,94	4,0	4,0	4,0	4,0	
Asiakastyytyväisyys tiedottamiseen (ATH, asteikko 1) en ole tarvinnut, 2) tiedottaminen ei ole riittävää, 3) tiedottaminen on riittävää, LiikuntaVertti)	3,53	3,56			3,6	3,65	3,7	
Turkulaisen liikunnan harrastaminen järjestöissä (avustustieto) -lapset ja nuoret 0 -19 vuotta -aikuiset 20 -				lapset 45,5% aik. 13%	lapset 46% aik. 13,5%	lapset 46,5% aik. 14,0%	lapset 47% aik. 14,5%	
Liikuntatoimen seuroille myöntämä välitön ja väillinen tuki, eu-roa/as.**)					Mit-taami-nen aloite-			

					taan		
Investointit, 5v. keskiarvo euroa/asukas ***)	6,41	8,83	9,74	20,00	20,00	20,00	20,00
Kevyen liikenteen väylät, km/1000 as (LiikuntaVertti)	2,04	2,04	2,04	2,10	2,12	2,12	2,12
*) Lasketaan vuodessa kunnan liikuntatoimen järjestämään liikuntatoimintaan osallistuneiden henkilöiden määrä jaettuna kunnan asukasmäärellä. Sisältää kaiken säännöllisen toiminnan, ei sisällä henkilöstöliikuntaa, tapahtumia ja tempauksia. (LiikuntaVertti)							
**) Mittariin lasketaan mukaan seuroille annettu välillinen tuki maksuttomien tai subventoitujen liikuntapaikkojen käytöstä (tilojen vuokrakustannusten mukaan). Muuta välillistä tukea kuten henkilöstökuluja, välinevuokria yms. ei lasketa mittariin mukaan.							
Tuki lasketaan liikuntapaikoista liikuntapaikkakohtaisesti seuraavasti: (Toimintakulut 2 + sisäiset vuokrat (toimitilakustannukset + pääomakustannukset ja poistot - valtionapu) + vyörytykset - toimintatuotot)/käytössä olevilla tunneilla x seurojen käyttämillä tunneilla. Lukuun lisätään seurojen saamat avustukset ja muut palvelut nettokokonaiskulujen mukaisesti (myös vyörytykset). (LiikuntaVertti)							
***) Investointien keskiarvo viimeisen viiden vuoden osalta. Sisältää kaikki kunnan liikuntapaikkarakentamisen suunnittelun, rakentamisen ja perusparantamisen investointit maan- ja talonrakentamisen osalta. Isojen kaupunkien (LiikuntaVertti)							

Kh (Kj): Toimintakulut Perus it-veloituksen lisäys + 170.520 €

Toimintakulut Uudelleensijoitusmäärärahasta aiemmin myönnetyt henkilökohtaiset vakanssit + 14.000 €

Toimintakulut Liikuntalautakunnan lisäys avustuksiin - 160.000

Kunnossapitohenkilöstö siirretään tuottajaliikelaitoksiin vuoden 2010 aikana.

Toimintakulut Henkilöstökulut - 32.821 €

Toimintakulut (Kj): Avustuksista yhteisölle vähennetään 5 % Poistetaan sitova teksti: Avustuksista yhteisölle vähennetään 5 %

Kv: Toimintakulut/Avustukset + 150.000 €

TUOSALUEIDEN JA TULOS/TOMINTAYKSIKKÖJEN TARKENNETUT TOIMINNALLISET JA TALOUEDELLiset TAVOITTEET YKSITYISKOHTAISINE TOIMENPITEINEEN

Lapset ja nuoret

	Tavoiteltian kuvaus	Keinot	Vastuu- ja yhteistyötahot
Terveellisen elämääntavan omaksuminen	<p>Monimuotoinen ja laaja harrastustoiminta urheilu- ja liikuntaseuroissa</p> <p>Taataan monipuolinen liikunta- ja urheilumahdollisuus jokaiselle toimintakykyyn ja taitotason katsomatta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Seuratoimijoiden koulutus haraste-, aloittelija-, drop out ja erityisryhmien liikuntaan Seurojen ja piirijärjestöjen sekä kansanterveysjärjestöjen aktivointi harrasteliikunnan lisäämisksi Toimivien palveluketjujen rakentaminen yhteistyössä eri hallintokuntien sekä kolmannen sektorin kanssa Seurojen omien kehittämis-hankkeiden tukeminen avustuksin. Olemassa olevien hankkien jatkaminen (mm. Jatkojaakkubi) 	Järjestöliikunta, liikkumaan aktivointi, kolmas sektori, aluejärjestöt, sosiaali- ja terveydetoimi, opettustoimi
Urheiluseuroissa liikkuvien lasten ja nuorten vikoittaisen liikunnan määän lisääminen ja tasapainottaminen	<ul style="list-style-type: none"> Informaatio-ohjaus ja seuratoimijoiden koulutus 	<ul style="list-style-type: none"> Liikuntaneuvonta Neuvolan, päiväkotien ja sosi-alitoinen työntekijöiden informointi ja koulutus Perhefoorumi-hankkeen toimintalinjan jatkaminen Kesäihmema- ja kesäpoweration-toiminnan käynnistäminen ja yhteistyössä Turun Urheilulton ESR-hankkeen kanssa 	Järjestöliikunta Liikkumaan aktivointi, sosiaali- ja terveydetoimi, Turun Urheiluliitto

Tavoiteltilan kuvaus	Keinot	Vastuu- ja yhteistyötahot
Koulupäivän aikaisen ja iltapäivätoiminnan liikunnan lisääminen.	<ul style="list-style-type: none"> Osalistumisen opetustoimen Aktivoiva ja turvallinen koulu-päivä -hankkeeseen 	Liikkumaan aktivoointi, järjestö-liikunta, Opetustoimi
Osallistaminen sekä itseohjautuvan ja omaelätoisen liikunnan lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> Liikuntapaikat tukevat lasten ja nuorten omatoimista ja itseohjautuvaa liikunnista. Liikuntapaikat ovat esteettömämpiä ja saavuttavampia. Tuetaan lähiiliikuntaa ja lähiiliikuntapalikoja. Lasten ja nuorten ääni kuuluviin liikunnan pääätöksentekoon ja toimintojen suunnitteluun. Liikunta edesauttaa erityispäivähoidon lapsien ja erityiskoulujen oppilaiden elämänhallintaa yhteisyyössä urheiluseurojen, yhdystyten, sosiaali- ja terveystoimen sekä opetustoimen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Liikkumaan aktivoointi, opetus-toimi, kiinteistöliikelaitos Liikkumaan aktivoointi ja kehittäminen eri puolilla Turkuja Liikuntapaikkojen ja koulujen pihojen kehittäminen tukemaan lasten ja nuorten omaehoista ja itseohjautuvaa liikumista. Lasten ja nuorten osallistamisen suunnitteluprosesseihin. Urheiluseurojen, vammais- ja kansainterveysjärjestöjen olemassa olevista liikuntapalveluista tiedottaminen Avustaja-avustuksen jalkauttamisen Urheiluseuroihin integroitumisen ja inkluusio Yhteistyön jatkaminen ja kehittäminen avustajakeskuksen ja lähikuntien kanssa
Kokonaistaitaisen valmentamisen ja ohjaamisen tukeniin	<ul style="list-style-type: none"> Monimuotoinen ja laaja harrastustoiminta urheilu- ja liikuntaseuroissa 	<ul style="list-style-type: none"> Valmentajakoulutus ja informaatio-ohjaus Seurojen toimintamallien laajentaminen ja uusien harrasteryhmiien aloittaminen Power+ -toiminnan käynnistäminen Liikunta, urheiluseurat
Liikuntapuokkaiden (drop out) väsentäminen	<ul style="list-style-type: none"> Vapaiden sidosryhmiien toiminnan tukeniin 	<ul style="list-style-type: none"> Järjestöliikunta, liikkumaan aktivoointi, kolmas sektori, Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu Vuorojako- ja avustusjärjestelmiin kehittäminen tukenaan vapaita sidosryhmiä Liikkumaan aktivoointi, järjestö-liikunta, hallinto

Tavoitettilan kuvaus	Keinot	Vastuu- ja yhteistyötahot
Nuorten eläimänhallinnan tukeminen liikunnan avulla	<ul style="list-style-type: none"> Poweraction-tuotteen kehittämisen ja markkinoinnin lisääminen Power+ -toiminnan käynnistäminen Kesäpoweractionin lanseraaminen 	Liikkumaan aktivoointi, kolmas sektori, sosiaali- ja terveys- toimi, opetustoimi, nuorisotoimi
Nuorten osallistaminen toiminnan suunnittelun ja pääöksentekoon	<ul style="list-style-type: none"> LiiKun hanke Nuorten foorumin/ nuorten seuraparlamentin perustaminen 	Järjestöliikunta, Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu
Seuratoiminnan taloudellisten edellytysten turvaaminen	<ul style="list-style-type: none"> Avustukset Liikuntapaikat 	<p>Avustusten tason ylläpitäminen ja kasvattaminen</p> <p>Avustusjärjestelmän kriittinen tarkastelu ja uudistaminen</p> <p>Liikuntapaikkojen maksutonmuuden säilyttäminen alle 20-vuotiaiden osalta ja maksutason säilyttäminen aikuisten osalta edullisena ja tuettuna</p> <p>Vuorojakoperiaatteiden päivittäminen</p>
Urheiluseuratoiminnan tukeminen ja merkityksen vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Seuratoiminnan imagon ja kansalaistoiminnan arvojen tukeminen ja esintuominen 	<p>Tiedottaminen ja viestiminen sekä organisaatioon sisällä että ulospäin</p> <p>Kansallisiin järjestöverkostoihin osallistuminen</p> <p>Urheiluseuratoiminnan moniarvoisuuden tukeminen</p> <p>Tutkimus</p>
Kaupungin tarjoamisen liikuntaspalveluiden järjestäminen seurojen ja yhdistysten kanssa	<ul style="list-style-type: none"> Seurojen hyvinvointipalvelutarjonnan kehittäminen Yhteistyöverkostojen vahvistaminen Seurakorvauksen nostaminen 	Liikkumaan aktivoointi, kolmas sektori

	Joustava ja nopea vuorojen ja- kaminen	<ul style="list-style-type: none"> • palvelujen automatisointi ja it- sepalvelun kehittäminen • Vuoroista tiedotetaan alkai- semmin, joka mahdollistaa lisää- vuorojen anomisen jo elokuussa	Asiakaspalvelu
--	---	---	----------------

Seniorit

	Tavoitetilan kuvaus	Keinot	Vastuu- ja yhteistyötahot
Senioriväestön liikunta-aktiivisuuden lisääminen	<p>Ikääntyneelle väestölle tarjotaan riittävästi turvallisia ja laadukkaita liikuntapalveluja, jotka kannustavat säännölliseen omaeltoiseen liikuntaan</p> <p>Liikuntapalvelut ovat tasapuolisemmin saavutettavissa asuinpaikasta riippumatta</p> <p>Yhteisöllisen toiminta- ja seurakulttuurin luominen, monipuolisen senioritoiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen, urheiluseuratoiminnan elämänkaariajattelun tukeminen</p> <p>Fyysisen ja sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitäminen</p>	<p>Liikuntapalvelut tuotetaan tiiviissä yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen sekä kolmannen sektorin kanssa. Palveluketjut tehdään selkeiksi ja tavoitteet tarkennetaan.</p> <p>Palvelut tuotetaan eri yhteistyötahojen kanssa kattavasti eri puolille kaupunkia.</p> <p>Urheilu- ja liikuntaseurojen senioritoiminnan ja yhteisöllisyyden edellytysten parantaminen</p> <p>Tukipalvelut senioritoimintaajärjestäville yhdistyksille</p> <p>Ikääntyvän väestön autonomia, itsenäistä selviämistä ja osallisuutta tuetaan liikunnan avulla</p> <p>Palvelut tavoittavat uusia asiakkaita ja omatoiminen liikunta lisääntyy kun tietoisuus liikunnan terveysovakutuksista kasvaa.</p>	<p>Liikkumaan aktivoointi, sosi-aali- ja terveystoimi, kolmas sektori.</p> <p>Liikkumaan aktivoointi, sosi-aali- ja terveystoimi, kolmas sektori.</p> <p>Järjestöliikunta, urheilu- ja liikuntaseurat</p> <p>Liikkumaan aktivoointi, sosi-aali- ja terveystoimi, kolmas sektori.</p> <p>Liikkumaan aktivoointi</p>
Liikuntapaikkojen esteettömyys	Esteettömyysohjelman noudattaminen ja siihen vaikuttaminen	<p>Vaikuttamisen esteettömyysralkaisuihin sanearaus- ja uudiskohteissa ja liikuntapaikkojen suunnittelussa.</p> <p>Pienempiä, esteettömyyttä parantavia toimenpiteitä tehdään liikuntapaikkojen omana työnä</p>	<p>Liikkumaan aktivoointi, kolmas sektori.</p> <p>Liikuntapaikkoasasto</p>

Tavoitetyän kuvaus	Keinot	Vastuu- ja yhteistyötahot
<p>Liikkumisoloosuhheet ovat esteettömämpiä, turvallisempia ja paremmin saavutettavia huomioiden sekä fyysinen, psyykkinen että sosiaalinen saavutettavuus.</p> <p>Olemassa olevat kuntosalit ovat mahdollisimman helposti saavutettavissa</p>	<p>Liikuntapaikkojen henkilökunnan kouluttaminen. Saavutettavuuden teemakartat. Riittävä avustajamääärä ryhmissä mahdollistaa osallistumisen eri toimintakykyisille liikkujille.</p> <p>Esteettömyysratkaisujen tekeminen</p>	<p>Liikkumaan aktivoointi, sosisaalinen ja terveyshyvinvointi, kolmas sektori, lähiympäristö.</p> <p>Liikkumaan aktivoointi, liikuntapaikkaosasto</p>

Työikäiset

Perhe-elämän ja liikunnan yhdistäminen	Tavoitettilan kuvaus	Keinot	Vastuu- ja yhteistyötahot
Perheiden liikuntamahdolisuudet ovat lisääntyneet	<ul style="list-style-type: none"> Leikkipuistot koko perheen aktiiviksi liikuntapaikoiksi Urheilupuiston ja Kupittaan puiston hyödyntäminen koko perheen liikuttamiseen Lasten liikunnan ihmemaan yhteyteen vanhemmille liikuntamahdolisuuksia Liikuntavälineitä lainaustoiminnan kehittäminen Yhteistyö seurojen kanssa vanhempien liikuntamahdolisuuksien kehittämisessä (mm. lapsen harrastuksen aikana ns. aikisparkki) Perheiden liikuntamahdolisuuksesta viestimien Koko perheen yhteisharrastukset, esim. isä-lapsiryhmät 	<ul style="list-style-type: none"> Leikkipuistot koko perheen aktiiviksi liikuntapaikoiksi Urheilupuiston ja Kupittaan puiston hyödyntäminen koko perheen liikuttamiseen Lasten liikunnan ihmemaan yhteyteen vanhemmille liikuntamahdolisuuksia Liikuntavälineitä lainaustoiminnan kehittäminen Yhteistyö seurojen kanssa vanhempien liikuntamahdolisuuksien kehittämisessä (mm. lapsen harrastuksen aikana ns. aikisparkki) Perheiden liikuntamahdolisuuksesta viestimien Koko perheen yhteisharrastukset, esim. isä-lapsiryhmät 	<ul style="list-style-type: none"> Liikkumaan aktivoointi, kolmas sektori

	Tavoitetilan kuvaus	Keinot	Vastuu- ja yhteistyötahot
Vanhempien tiedon ja ymmärryksen lisääminen lasten harrastamesta urheiluseurassa, ns. vanhempien kasvattaminen seuratoimintaan	<ul style="list-style-type: none"> Vapaataitoistyöstä viestiminen Vanhempien tutustuttaminen uusiin lajeihin Vapaataitoistoiminnan jatkuvuden turvaaminen informaation ja hyvin esimerkkien avulla 	Järjestöliikunta, kolmas sektori	
Työnantajan roolin korostaminen liikuntaan kannustajana	<p>Työnantajan tietoisuus kaupungin järjestämistä liikuntamahdollisuuksista ja –paikoista lisääntyy.</p> <ul style="list-style-type: none"> Viestinnän kehittäminen ja lisääminen työnantajille liikunta-mahdollisuuksista, paikoista ja terveysvaikutuksista Edistetään omatoimista työhyteisöjen liikuntatointia Huomioidaan työpaikkakohdaiset aikataulut ja toiveet jaettessa aamu- ja iltaapäivävuoroja työpaikkaliikunnalle 	<p>Liikkumaan aktivointi, työantajat, kolmas sektori</p> <p>Asiakaspalvelu</p>	
Seurat toimivat hyvinvoitipalveluiden tuottajina ja markkinoivat niitä työnantajille	<ul style="list-style-type: none"> Seurojen hyvinvoitipalvelujen lisääminen, kehittäminen ja markkinointi Seuroihin palkataan päätoimisia työntekijöitä Hyödynnetään jo olemassa olevia yhteistoimintoja (esim. TU-P) 	<p>Järjestöliikunta, kolmas sektori</p>	
Ohjataan työelämästä syrjäytynneitä liikunnalliseen elämäntapaan	<p>Löydetään oikeat yhteistyökumppanit ja luodaan toimintamalleja syrjäytymisvaarassa olevien ja syrjätyneiden liikkumaan aktivoimiseksi</p>	<p>Liikkumakurssien suunnittelu arjesta selviytymisen tueksi</p> <ul style="list-style-type: none"> Liikuntaneuvonnan käynnistäminen sosiaaliasemilla pilottina Kotofoiminta 	<p>Liikkumaan aktivointi, eri hallintokunnat erityisesti sosiaalitoimi.</p>

Liikuntaympäristö

	Tavoite	Keinot	Vastuu- ja yhteistyötahot
Senioreiden ja erityisryhmien kuntosaliosuhteiden parantaminen	Olemassa olevat kuntosalit ovat mahdollisimman helposti saatettavia ja esteettömiä niin fyysisesti, psyykkisesti kuin sosiaalisesti	Liikuntapaikkojen henkilökunnan koulutaminen. Riittävä avustajamääärä ryhmissä mahdollista osallistumisen eri toimintakykyisielle liikkujille. Esteettömyyden julkiva arviointi ja esteettömyysratkaisujen tekeminen	Liikkumaan aktivoointi, liikuntatapaikat, kolmas sektori, lähikunnat.
Erityisryhmään kuuluvia asiakkaita palvelee kaikki kaupungin ylläpitämät kuntosalit. Erityisryhmiille on riittävästi rauhallisia ja turvallisia kuntosaliharjoittelupaikkoja	Kaikki kaupungin kuntosalit pyritään saamaan mahdollisimman saavutettavaksi. Kupittaan ja Lausteen kuntosalit on suunnattu erityisesti erityisryhmiien kuntosaliryhmiille.	Liikuntavälineiden lainausstoiminta kehitetään ja laajennetaan. Yhteistyötä tiivistetään kiinteistöltätoimen ja opetustoimen kanssa	Liikkumaan aktivoointi, Kintteistö- ja taloliikelaitos, opetustoimi
Koulujen pihat lähiLiikuntapaikeiksi	Liikuntapaikkojen, leikkipuistojen ja koulujen pihojen kehittäminen tukemaan lasten ja nuorten omaehtoista ja ilseohjautuvaa liikkumista	Osallistamisen mahdollistaminen konkreettisesti palkkaamalla osallistumisasiantuntija yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa	Liikkumaan aktivoointi, hallinto, muut hallintokunnat
Lasten ja nuorten osallistuminen suunnitteluprosessiin	Lähiliikuntapaikat ovat kaiken ikäisten käytössä	Leikkipuistovälineiden valinta siten, ettei ne palvelevat kaiken ikäisiä käyttäjiä. Lähiliikuntapaikkojen markkinointi kaiken ikäisille liikkujille	Liikkumaan aktivoointi, hallinto, opetustoimi

	Tavoite	Keinot	Vastuu- ja yhteistyötahot
Palloiluhallin rakentaminen	Turussa on monikäyttöinen paloiluhalli 2012	<ul style="list-style-type: none"> Asiakasryhmien tarpeiden kartoittaminen, tarvekarttoituksen tekeminen Keskushallintovetoisen työryhmän perustaminen Vaihtoehtoisten rahoitusmallien selvittäminen ja luominen 	Järjestöliikunta, keskushallinto
Kaupunkiin lisää kevyen liikenteen väyliä	Kevyenliikenteen merkityksen ja puitteiden tähden tämänen omatoimiluun kannalta	Kaikissa liikunta liikuntapalvelukeskuksissa kaavalausunnoissa, kaavatuksen ja muuhun suunnitteluteen liittyvässä työryhmissä tähdenne-tään kevyn liikenteen merkitystä	Hallinto
Liikuntapaikkojen energiatehokas ylläpito ja rakentaminen	Valaistukseen käytettävän energian vähentäminen.	<p>Vaiasimien vaihtamisen led-valoihin ja erilaisten ajastin samuttimien lisääminen.</p> <p>Liiketunnistimien lisääminen erityisesti valvomattomissa kohteissa</p>	Liikuntapaikkaosasto
Järkevien käyttöjakojen määrittelyminen lämmiltäville nurmille ja tekijääradolle	Järkevien käyttöjakojen määrittelymisen lämmiltäville nurmille ja tekijääradolle	Seurataan eri keskiliämpötilojen vaikuttusta energiatarpeeseen ja siitä kautta käyttötunmin energiakustannuksiin. Asetetaan energiakustannuksille katto.	Liikuntapaikkaosasto

Viestintä

Kohderyhmäviestintää	Tavoite	Keinot	Vastuu- ja yhteistyötahot
Viestintävastuuden ja -toisten seikayttämisen liikkuntaapalvelukeskuksen sisällä	<ul style="list-style-type: none"> Viestintäohjeistuksen luominen Kriisiviestintäohjeistus 	<ul style="list-style-type: none"> Hallinto, liikkumaan aktivointi, järjestöliikunta, liikuntapakat 	<ul style="list-style-type: none"> Hallinto, liikkumaan aktivointi, järjestöliikunta, liikuntapakat
Liikkuntaapalvelukeskuksen ja seurojen välisen viestinnän parantaminen, seurojen oman sisäisen ja ulkoisen viestinnän osaamisen tutkiminen	<ul style="list-style-type: none"> Seuratielorekisterin uudistaminen ja yhtenäistäminen Säännölliset kuukausi-/kausitiedotteet Seuratoimijoiden koulutus Mediapankin luominen seurojen tukityökaluksi Eurojen viestintätoiveiden ja -tarpeiden selvittäminen, viestintätapojen valinta sen muokkaisesti (paperi, sähköinen) 	<ul style="list-style-type: none"> Järjestöliikunta, hallinto 	<ul style="list-style-type: none"> Järjestöliikunta, hallinto
Turku Liikkeelle -lehden pääittämisen ja Seurapiirin kohderyhmän ja sisällön selkeyttäminen			<ul style="list-style-type: none"> Hallinto, liikkumaan aktivointi, järjestöliikunta
Tieto perheiden liikuntamahdollisuksista on helposti saatavilla. Informointi on innostavaa ja korostaa palveluiden monipuolisuutta sekä edullisuutta.	<ul style="list-style-type: none"> Lasten ja työläisten liikuntamahdollisuuksien tietojen kokoaminen Turku liikkeelle lehden kehitäminen kohderyhmä huomioiden Sähköisen median hyödyntäminen kohderyhmääsiennän (Turku-tv, Internet) Markkinointisuunnitelmienv tekeminen tuotteista Esitteiden uusiminen 	<ul style="list-style-type: none"> Liikkumaan aktivoointi, hallinto 	

<p>Ikääntyvän väestön ja erityisryhmien kohdalla viestintä huomioi kohderyhmäerityispäteet. Viestintä ja tiedottaminen tavoittavat myös ne, jotka eivät muuten osalistu yhteisölliseen toimintaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tapahtumat, luennot, infotilaissuudet • Turku Liikkeelle –lehden kehittäminen kohderyhmät huomioiden • Liiikuntaneuvonnan kehittäminen ja oikean kohderyhmän tavoittaminen • Palveluiden sisällön avainminen <p>Tavoitteena on asiakaskohderyhmälle parhaiten soveltuvienviestintävaihtoeideiden ja -menetelmien käyttö. Lisäksi kehitetään meneillä jolla viestin saavutettavuutta voidaan seurata. Eritäistä huomiota kiinnitetään materiaalin ja viestin sisällön olkeellisuuteen, ymmärrettävyyteen ja luettavuuteen.</p>	<p>Liikkumaan aktivointi, sosi-aali- ja terveystoimi</p> <p>Päävastuu tiedottavasta sisällöstä on tulosalueiden päällyköillä. Viestinnänsuunnittelija vastaa viestin ymmärrettävyydestä ja luettavuudesta. Jakelukanaavat ja kohderyhmäjako määritellään viestinnänsuunnittelijan ja tulosaluepäällyköiden toimesta.</p>
<p>Jo olemassa olevien verkkopalveluiden käytettävyyden parantaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Avustus eteenkin, webimmi, harrastehakemisto: käytettävyyden parantaminen ja verkkopalvelun entistä parempi hyödyntäminen • Facebook sekä muut sosi-aaliset mediat otetaan aktiivisemmin käyttöön <p>Uusia sähköisiä viestimiä on otettu aktiiviseen käyttööön ja tämä mahdollistaa vuorovaikutuksen, palautteen antamisen ja palveluiden kehittämisen</p>	<p>Hallinto, järjestöliikunta</p> <p>Liikkumaan aktivointi, hallinto</p>
<p>Vuorovaikutteliset verkkopalvelut</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toimiva yhteisöllinen media. • Liikuntapalveluvastaavien koulutaminen yhteisöllisen median käyttäjiksi. • Vuorovaikuttelinen uutiskirje. <p>Asiakkaat saavat tietoa, antavat palautetta ja osallistuvat keskusteluun liikuntapalveluista. Verkkoyhteisön tuki ja kannustus liikunnallisen elämäntavan omaksuimissa</p>	<p>Viestinnänsuunnittelija vastaa verkkopalvelujen rakenteesta ja muusta toteutuksesta. Liikuntapalveluista vastaavat osallistuvat keskustelun ja toimivat aktiivisesti</p>

			sest i yhteisöpalveluissa.
Lisäresursseja markkinointiin ja viestintään	<p>Tavoitteena on suunnitelmaiden aikana liikuntatuotteiden markkinoinnin kehittäminen. Tavoitteena on saada alkaan eriliset markkinointisuunnitelmat eri tuotteille tai tuoteryhmiille.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Markkinointi osaamisen ottaminen. • Tuotekuvausten laajiminen (nimi, tavoite, palvelukuvauus, sisältö, laatu, vastuu, saatavuus, kohderyhmä, hinta -> markkinointisuunnitelma) • Asiakasrekisterit kohderyhmissä. <p>Lisäresurssien allokointinen markkinointiin ja viestintääseen jokaisen osaston sisällä erilaisin vastuualuein ja työnkuvasisällöin</p>	<p>Tulosaluepääliköt vastaavat markkinointisoamisen osamisesta ja tuotemääritelystä.</p> <p>Viestinnänsuunnittelija vastaa markkinoinnin ja viestinnän yhteensovittamisesta.</p>	